

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 13.01.2023

Vår ref.: 202211363-3 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Godkjenning av retningslinjer for systemansvarsforskriften

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har vurdert Statnett SF som systemansvarlig (Statnett) sine retningslinjer til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (systemansvarsforskriften) §§ 6 og 9.

RME viser til Statnetts oversendelse av forslag til retningslinjer for utøvelse av systemansvaret. Vi fikk oversendt forslag til godkjenning 30. september 2022. I henhold til systemansvarsforskriften § 28a første ledd skal retningslinjene med tilhørende vedlegg godkjennes av RME før de er gjeldene. Statnett hadde forslag til retningslinjer og vedlegg på høring fra 1. juni 2022 til 1. september 2022.

Statnett hadde også retningslinjer til § 11 på høring i samme tidsrom. Grunnet tidligere implementeringsdato for disse retningslinjene har RME sendt eget brev av 19. oktober 2022 med godkjenning av disse retningslinjene.

RMEs beslutning

RME godkjenner retningslinjene til §§ 6, 9 og vedlegg til § 9, *Vilkår for tilbud, aksept, rapportering og avregning i markedet for raske effektreserver (FFR)*, men med forbehold om at Statnett som systemansvarlig ivaretar våre kommentarer i dette brevet.

RME godkjenner vedlegg til § 9, *Vilkår for kapasitetsmarked for mFRR*, men med unntak av avsnitt 3.3 om utveksling av kapasitet. RME mener at dette avsnittet viser til en endring av praksis som burde vært løftet frem og forklart bedre i høringen, og vi vil derfor be dere sende dette på en ny høring i bransjen. RME har også noen kommentarer til *Vilkår for kapasitetsmarked for mFRR* som vi ber Statnett hensynta ved neste oppdatering av retningslinjene.

Høringsinnspill

Systemansvarlig fikk gjennom høringen innspill fra fire aktører på de foreslåtte retningslinjene.

Til de nye retningslinjene til § 6 som skal gjelde fra det tidspunkt kapasitetsberegningemetoden etter artikkel 20(2) i kommisjonsforordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om fastsettelse av retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering innføres i Norden, fikk systemansvarlig flere innspill. En del av innspillene rettet seg mot implementering og fremdrift i det nordiske prosjektet som utarbeider systemet og IT-løsningene for å realisere kapasitetsberegningemetoden. For å innhente denne informasjonen viser Statnett til det nordiske prosjektet for kapasitetsberegningemetoden og hjemmesidene til The Nordic Regional Coordination Centre («Nordic-RCC»). RME er enig i at markedsaktørene bør henvende seg til disse foraene for å følge fremdriften og implementeringen i prosjektet.

Med hensyn til den foreslåtte teksten i retningslinjene til § 6 ble det gitt tilbakemelding om at retningslinjene bør presisere at markedsmeldinger om forventet handelskapasitet (Y-1 og M-1) også må publiseres ved andre hendelser enn kun planlagte driftstanser. Systemansvarlig oppdaterte retningslinjene i henhold til denne kommentaren.

Systemansvarlig mottok ingen høringsinnspill til endringene i markedsvilkår for FFR og justeringene i retningslinjene til § 9 som følge av godkjente metoder etter kommisjonsforordning (EU) 2017/1485 av 2. august 2017 om fastsettelse av retningslinjer for drift av transmisjonsnett for elektrisk kraft.

Det var flere aktører som ga innspill til markedsvilkårene til nasjonalt kapasitetsmarked for mFRR. Det var generelle merknader om at endringene i kapasitetsmarkedene bør muliggjøre en størst mulig utnyttelse av fleksibel produksjonskapasitet, og det ble etterspurt sammenheng mellom oppstart av kapasitetsmarkedet for mFRR og markedet for driftsforstyrrelsesreserver. Systemansvarliges praksis rundt volum ved innkjøp i kapasitetsmarkedet ble også kommentert. Aktøren kommenterte her at Statnett bør kjøpe inn hele kravvolumet og ikke bare det overstigende kravvolumet i kapasitetsmarkedet. Systemansvarlig beskriver at de ikke vil endre sin praktisering nå, men gjøre en evaluering når det nye markedet har vært i drift i en periode. RME mener det er fornuftig å gjøre en slik vurdering etter at Statnett har fått erfaring med drift av det nye markedet.

RMEs vurdering

RMEs vurdering er at forslaget til retningslinjer i stor grad bidrar til en transparent og forutsigbar utøvelse av systemansvaret. Innholdet i retningslinjene utvikles over tid og skal hele tiden ha som formål å bidra til transparens og forutsigbarhet for aktørene. Vi mener at systemansvarlig sitt forslag til retningslinjer i stor grad er i tråd med dette formålet.

Endret praksis som foreslås i avsnitt 3.3 om utveksling av kapasitet i vedlegg til § 9, *Vilkår for kapasitetsmarked for mFRR*, mener RME må sendes på en ny høring før vi kan foreta en vurdering av om retningslinjene er hensiktsmessig utformet. I henhold til fos §28a andre ledd skal endringer være hørt med bransjen før forslaget sendes til RME for godkjenning. RME vurderer at endret praksis er en endring som vil kunne få konsekvenser for aktører i kraftsystemet, og vi mener endringen i dette tilfellet ikke kom tydelig frem og ikke var godt nok beskrevet i høringsdokumentet. RME vurderer derfor at det ikke er informert i tilstrekkelig grad og heller ikke gitt en tilstrekkelig begrunnelse for endringen.

RME godkjenner Statnett som systemansvarlig sitt forslag til retningslinjer, med unntaket som nevnt over og med forbehold om at systemansvarlig justerer retningslinjene i henhold til kommentarene som følger under.

Generelle kommentarer

I forslaget til oppdaterte retningslinjer henviser systemansvarlig til relevante dokumenter og metoder. Disse henvisningene bør bli lagt til med hyperlenke, fortrinnsvis til der Statnett publiserer disse dokumentene og metodene på egne hjemmesider, slik at aktørene enkelt kan finne frem. RME ber Statnett oppdatere retningslinjene før publisering med hyperlenker der det er henvist til dokumenter og metoder.

Ved omtale av metoder anbefaler RME at systemansvarlig viser til den konkrete bestemmelsen i kommisjonsforordningen, heller enn at dere viser til enkeltvedtaket. Ved å gjøre det slik unngår systemansvarlig å måtte revidere retningslinjene dersom det er endringer i metoden som ikke påvirker systemansvarliges praktisering.

§ 6. Fastsettelse av handelskapasitet

I andre og fjerde avsnitt under første ledd benytter systemansvarlig ordet «*markedskapasitet*». Andre steder i retningslinjene til § 6 benyttes «*handelskapasitet*». For å være konsistent med forskriftsordlyden som også benytter ordet «*handelskapasitet*» ber vi Statnett om å erstatte ordet «*markedskapasitet*» med «*handelskapasitet*» ved neste anledning.

I fjerde avsnitt under første ledd viser systemansvarlig til «Nordic-RCC». RME kan ikke se at denne forkortelsen er forklart noe annet sted i retningslinjene. RME ber systemansvarlig legge til en kort forklaring for Nordic-RCC i retningslinjene ved neste anledning. Systemansvarlig kan for eksempel lage en henvisning i fotnote, liknende den for «Available Transfer Capacity» i samme avsnitt.

I avsnittet som beskriver beregning av maksimal flyt fremgår det ikke av avsnittet at beregningene av maksimal flyt gjøres per kritisk nettelement slik artikkel 4 i metoden for kapasitetsberegning beskriver. RME mener det er hensiktsmessig for forståelsen av avsnittet at dette presiseres. RME ber Statnett oppdatere avsnittet med en slik presisering ved neste anledning.

RME viser til avsnittet der systemansvarlig beskriver tiltakene som kan benyttes for å øke eller opprettholde en høyere handelskapasitet og hvordan disse velges i kapasitetsberegningen. Artikkel 9, sammen med artikkel 8 og 10 i kapasitetsberegningemetoden beskriver prinsippene om hvilke avbøtende tiltak som skal benyttes og hvordan disse skal tas hensyn til i kapasitetsberegningen. RME ber Statnett vurdere om formuleringene og det som står beskrevet i avsnittet i retningslinjene er i tråd med og gjenspeiler prinsippene i kapasitetsberegningemetoden tilstrekkelig. RME ber Statnett gjøre denne vurderingen ved neste anledning og oppdatere teksten der dere finner det hensiktsmessig.

I retningslinjene til annet ledd som beskriver hvordan systemansvarlig offentliggjør informasjon knyttet til tilgjengelig handelskapasitet beskriver dere informasjon som publiseres på ENTSO-E sin transparenssplattform ved to steder i punktlisten. Det står i det ene kulepunktet at «Fastsatte handelskapasiteter for alle nettbegrensninger, inkludert PTDF og RAM, publiseres daglig på ENTSO-E...» og i det andre kulepunktet at «På ENTSO-E Transparency platform publiserer systemansvarlig følgende informasjon for alle handelskorridorer: Fastsatte handelskapasiteter for morgendagen publiseres daglig før markedsklarering...». RME ber Statnett om å oppdatere teksten slik at ikke informasjon gjentas med to ulike ordlyder. Videre mener RME at det vil være mer oversiktlig å liste opp alt Statnett publiserer av informasjon på ENTSO-E sin transparenssplattform, som er relevant informasjon i tilknytning til tilgjengelig handelskapasitet, under samme kulepunkt. RME ber systemansvarlig oppdatere retningslinjeteksten i henhold til våre kommentarer ved neste anledning.

§ 9. Regulerstyrke og effektreserve

I retningslinjene til fos § 9 annet ledd har systemansvarlig lagt til et avsnitt om dimensjonering av aFRR. RME viser til setningen «Ved oppstart av automatisert mFRR balansering vil aFRR dimensjoneres for å dekke behov for aFRR i direkteaktiverings fasen for mFRR i normaldrift.» I e-post av 7. oktober 2022 spurte RME om denne formuleringen med hensyn til at dette er retningslinjer som er planlagt gjeldene fra 1. januar 2023. Dere skrev i svar til oss at dette var en feiltagelse og at det ikke burde vises til oppstart av automatisert balansering. I henhold til deres tilbakemelding ber RME derfor Statnett om å oppdatere setningen før publisering slik at den beskriver systemansvarliges gjeldene praktisering fra 1. januar 2023.

Vilkår for tilbud, aksept, rapportering og avregning i markedet for raske effektreserver (FFR)

Endringene i «Vilkår for tilbud, aksept, rapportering og avregning i markedet for raske effektreserver (FFR)» godkjennes med en forutsetning om at ubalansene som påføres de balanseansvarlige er minimale og av neglisjerbar økonomisk konsekvens for de balanseansvarlige. Videre godkjennes endringene i markedsvilkårene for FFR med vilkår om at Statnett som systemansvarlig leverer en rapport med evaluering av unntakene etter tre sesonger fra endringene er gjeldene. RME vil sende et eget brev der vi spesifiserer hva systemansvarlig skal evaluere i denne rapporten.

Under kapittel 4, kriterier for deltagelse, skriver Statnett at «Leverandør skal inngå en skriftlig avtale med eier av reguleringsobjektet om at de til enhver tid forsikrer seg om at hele FFR-kapasiteten som deltar i FFR-markedet ikke inngår i andre forpliktelser.»

I lys av unntakene som foreslås mener RME det ikke er helt tydelig hvem som ansees som eier av reguleringsobjektene som deltar i FFR-markedet. Etter RMEs oppfatning kan dette både være eier av det fysiske reguleringsobjektet, for eksempel eier av en elbillader, eller det kan være eier av smartløsningen som muliggjør å fleksibelt regulere elbilladeren. RME ber Statnett presisere i markedsvilkårene hvem som anses som eiere av reguleringsobjekt, og som leverandør av FFR da plikter å inngå en avtale med. RME ber Statnett oppdatere markedsvilkårene i henhold til vår kommentar ved neste anledning.

Vilkår for kapasitetsmarked for mFRR

I markedsvilkårene benytter Statnett «*eksklusiv budgruppe*» og «*ekskluderende budgruppe*». Etter det RME forstår er ikke dette to forskjellige typer budgrupper og systemansvarlig bør derfor være konsekvent i hvilket ord som velges. RME ber Statnett oppdatere markedsvilkårene ved neste anledning i tråd med vår kommentar.

I avsnitt 3.3. om utveksling av kapasitet har Statnett henvist til ACER-beslutning 19/2020 for felles regler for utveksling og oppkjøp av aFRR kapasitet for den nordiske LFC-blokken og ACER-beslutning 22/2020 om metode for markedsbasert allokeringssprosess av utvekslingskapasitet mellom budområder for utveksling av balansekapasitet i den nordiske CCR. Både fordi disse beslutningene ikke er formelt gjeldene ovenfor Statnett, og fordi det kan være vanskelig for aktørene å finne frem til beslutningene, ber vi Statnett ta inn relevant tekst fra metodene eller gjengi praksis som Statnett vil benytte fra metodene, og høre dette med bransjen ved neste anledning. I lys av tidligere kommentar må begrunnelse for endret praksis fremkomme av høringsdokumentet.

I avsnitt 4.1 om prinsipper for akseptering av bud skriver systemansvarlig at «*Bud vil som hovedregel velges etter pris.*» RME ber Statnett beskrive i hvilke tilfeller hovedregelen ikke gjelder, eller henvise til relevant avsnitt i markedsvilkårene der unntak fra denne hovedregelen beskrives. Vi ber systemansvarlig oppdatere markedsvilkårene i henhold til denne kommentaren ved neste anledning.

RME viser til avsnitt 6.1 om avkortning ved manglende leveranse. Det oppgis en formel for beregning av avkortningen som er «*Avkortning (EUR) = A x avvikspris (EUR/MWh) x manglende effektvolum (MWh)*». Den påfølgende forklaringen av avviksprisen er vanskelig å forstå. Hvordan det manglende effektvolumet beregnes er ikke beskrevet. RME ber Statnett om å oppdatere teksten ved neste anledning slik at det blir enklere å forstå hvordan avkortningen beregnes.

Med hilsen

Anette Solheim
Rådgiver

Godkjent av Tiril Henriksen Norvoll
Seksjonssjef

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:
STATNETT SF

Kopimottakerliste: